

**EUROPEAN
REFORMS
BULLETIN
2020 No 2**

European Reforms Bulletin

2020

scientific peer-reviewed journal

No. 2

Founded and edited by Centre for European Reforms Studies, a.s.b.l. Grand Duchy of Luxembourg (Registre de commerce et des sociétés, Luxembourg, F 10.340, siège social: L-1541 Luxembourg, 36, boulevard de la Fraternité).

Tel.: +352661261668

e-mail: bulletin@email.lu

http://cers.eu.pn/bulletin.html

Editorial board: Yeskov S. (D.Sc., Assoc. Prof., Luxembourg, editor-in-chief), Zaiets O. (PhD, Assoc. Prof., Luxembourg, deputy editor), Dymarskii Ia. (D.Sc., Prof., Russian Federation), Kaluzhnyi R. (D.Sc., Prof., Ukraine), Karchevskiy N. (D.Sc., Prof., Ukraine), Korystin O. (D.Sc., Prof., Ukraine), Kretova A. (PhD, Russian Federation), Nedodaieva N. (D.Sc., Prof., Israel), Rozovskiy B. (D.Sc., Prof., Ukraine), Zablodska I. (D.Sc., Prof., Ukraine).

European Reforms Bulletin is an international, multilingual (English, Ukrainian, Russian), scholarly, peer-reviewed journal, which aims to publish the highest quality research material, both practical and theoretical, and appeal to a wide audience. It is an official bulletin of the Centre for European Reforms Studies and is published 4 times a year (quarterly). It includes articles related to legal and economic issues of reforms in European Union and Europe-oriented countries, including efficiency and experience of these reforms, comparative studies on all disciplines of law, cross-disciplinary legal and economic studies, and also educational issues. It welcomes manuscripts from all over the world, in particular from countries which made European choice recently. It accepts articles from professional academics, researchers, experts, practitioners and PhD students.

Responsibility for the accuracy of bibliographic citations, quotations, data, facts, private names, enterprises, organizations, institutions and government bodies titles, geographical locations etc. lies entirely with authors. All the articles are published in author's edition. Authors must accept full responsibility for the factual accuracy of the data presented and should obtain any authorization necessary for publication. The editorial board and the Centre for European Reforms Studies do not always share the views and thoughts expressed in the articles.

The editorial board reserves the right to refuse any material for publication and advises that authors should retain copies of submitted manuscripts and correspondence as material cannot be returned. Final decision about acceptance or rejection rests with the editor-in-chief and editorial board. By submitting an article for publication author declares that the submitted work is original and not being considered elsewhere for publication and has not been published before.

Recommended for publication by the Centre for European Reforms Studies (protocol of the general meeting No. 04 15.05.2020)

© European Reforms Bulletin, 2020

© Authors of articles, 2020

Table of contents

Buga A.U. The Method of Crimes Related to Drug Trafficking as an Element of Forensic Characterization	2
Dmytrenko N.A. Criminological Characteristics of a Person Who Commits Crimes in the Armed Forces of Ukraine	8
Efteniy V.V. Analytical Assessment of the Operational Situation as a Prerequisite for the Formation of Operational Positions	12
Holenko N.M. Weapons Training in the Content of Professional Education of Employees of the Special Police Division	17
Hrytenko O.A., Chekmarova I.N. Incentive Measures Applicable Persons Deprived of Liberty: Reform Tendencies in Criminal Executive Legislation	22
Huz D.O. Organisational Aspects of the Realisation of Strategies for the Integrated Development of Tourism Enterprises	28
Izbash K.S. The Concept and Essence of Public and Socially Useful Works in the System of Administrative Penalties	32
Kiselyov M.Y. Regulatory and Legal Regulation of Private Performers	37
Kharitonova M. Structural elements of the procedural status of a witness in the criminal proceedings of Ukraine	42
Kuznetsova O.V. Genesis of the Origin and Establishment of a Simplified Taxation, Accounting and Reporting System in Ukraine	47
Lutsiuk K.L. General Education and Vocational Training of Juvenile Convicts as a Means of Their Correction and Resocialization	56
Musaieva S.S. Strategic Goals, Forms for Ways of Interaction of the National Police of Ukraine With the Bodies of State Power and Local Self-government in Ensuring Public Safety and Order	60
Pereverziev D.M. Activities of the Public Administration in the Field of Administrative and Legal Protection of the Rights of Children With Disabilities Regarding the Creation of a Barrier Free	64
Savelieva I.V. Some Organizational and Regulatory Aspects of Appointment and Conduct of Complex Sono-Linguistic Examination	69
Shkuta O.O. Crimes in the Military Sphere: Reasons and Conditions	74
Terno A.M. Comparative Legal Analysis of Criminal Liability for Non-Execution of Court Decisions in Foreign Countries	78
Teteriatnyk H.K. Legal Adjusting of Proceeding in the Lost Materials of Criminal Case in Conditions of Emergency Legal Regime	83
Voronyatnikov A. Problems of Determining Measures of Public Administration in the Sphere of Sanitary and Epidemic Well-Being of the Population	88
Yatskevych R.V. Forensic Classification of Criminal leaders	93
Yurchenko P.U. Forensic Classification of Crimes Related to Violation of the Procedure for International Transfers of Goods Subject to State Export Control	98
Tkachuk G.V. The Concept of a Trademark and its Function	102
Overkovskiy K. Pledge as a Way of Disposal of Rights Industrial Property	107
Yankova L. Yu. Typical Court Situations at the Stage of Preparatory Proceedings in Consideration of Criminal Cases	113
Konstantinov A. A. Historical Aspects of the Development of Criminal Responsibility for the Issue of Regulatory Legal Acts that Reduce Budget Reference	118

CRIMES IN THE MILITARY SPHERE: REASONS AND CONDITIONS

Shkuta Oleh

Kherson Faculty of the Odesa State University of Internal Affairs, Ukraine

e-mail: oleh_shkuta@ukr.net

Abstract. The article considers the causes and conditions of military crime. The authors draw attention to the fact that military crime is a major factor in reducing the combat effectiveness of the army and its authority, affects the level of national security. The article substantiates that the main approach to differentiating the determinants of crime in the military sphere is a certain period of service. Accordingly, the following are distinguished: pre-conscription period, period of military service (contract), period of service during a military conflict. Each of the periods described by the authors corresponds to a set of factors influencing the emergence of criminal intent. These factors include social, psychological, economic, organizational and managerial, informational, etc.

Among the conditions that oppose the spread of crime in the military sphere, the authors include: the system of military, legal and moral education, proper organization of life, life and leisure of servicemen, control over the use of alcohol and drugs. The authors include: working out the doctrine of military security of Ukraine taking into account the internal and external political situation; adequate financing of the defense sphere; transition to contract service; improvement of personnel policy.

Keywords: military sphere, servicemen, crimes in the military sphere, counteraction to crime.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Збройні Сили, будь-якої держави не тільки являються гарантом забезпечення її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності, а і являють частину суспільства, а тому фактори що впливають на вчинення військових злочинів є наслідком соціальних протиріч, що притаманні цілому суспільству і створюють передумови для вчинення злочинів у військовій сфері.

Злочинність у військовій сфері являється одним із найважливіших чинників, що впливає не тільки на боєздатність армії, а й на суспільство держави в цілому, так як стан оборонної сфери держави свідчить про стан її національної безпеки. Саме тому визначення шляхів подолання злочинності у військовій сфері виступає одним із основоположних завдань кримінально-правового регулювання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Тема військової злочинності є досить неординарною, оскільки виступає негативним фактором, який впливає на національну безпеку. Саме тому питання протидії злочинності у військовій сфері виступає предметом дослідження багатьох вітчизняних та зарубіжних учених-правників, зокрема, В.П. Базова, В. О. Бугаєва, В. О. Глушкова, О.М. Джужи, Д.В. Казначєєвої, М. І. Карпенка, В. І. Касинюка, О.М. Литвинова, Р.М. Овчіннікова, М. І. Панова, Є. Б. Пузеревського, В.В. Сокурєнка, М.С. Туркота, К. Г. Фетисенка, М. І. Хавронюка, С. О. Харинтонова та ін. Однак, діалектика суспільних відносин вимагає постійного аналізу причин та умов формування та розвитку злочинності у військовій сфері, що і обумовило обрання теми дослідження.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті полягає у формуванні уявлення про причини та умови розвитку злочинності у військовій сфері та визначенні основних шляхів її подолання.

Вклад основного матеріалу дослідження.

Сучасними ученими справедливо зазначається, що коли йдеться про такі складні явища, як злочинність, слід враховувати безліч причин, визначаючи серед них основні та другорядні, об'єктивні і суб'єктивні, постійні або тимчасові [8].

Розглядаючи основні детермінанти злочинності поіменованій вчений виходив з того, що на її рівень впливають багато негативних економічних, соціальних, суспільно-психологічних, демографічними, організаційно-управлінських, правових та інших чинників. [4, с. 19]

В юридичній літературі існують різні підходи до класифікації детермінант злочинів у військовій сфері. Одним із таких підходів є дроблення детермінант даного роду злочинів на групи, причини та умови кожної з яких відповідають певному життєвому шляху особи злочинця військовослужбовця. Наприклад, М. І. Карпенко виділяє детермінанти, пов'язані із допризовним періодом, тобто проходженням строкової служби, чи несенням військової служби за контрактом; детермінанти, пов'язані з умовами військової служби, та виключно військові детермінанти [1, с. 481].

За справедливим твердженням М.С. Туркота під час дослідження такого явища, як військова злочинність, потрібно застосовувати категорію «фактори» як родове поняття, оскільки воно містить усі види детермінації військових та загальнокримінальних злочинів, вчинених військовослужбовцями.

За змістом фактори злочинів військовій сфері поіменовані вчений поділяє на: фінансові, політичного, соціально психологічного, правового, організаційно управлінського; інформаційного; криміногенного та соціального характеру [4, с. 20].

Детермінанти злочинності у військовій сфері на макро-, мікро- й індивідуальному рівнях Голіна В.В. та Головкін Б.М., що відповідають діалектичному співвідношенню загального, особливого та одиничного.

До причини та умови злочинності у військовій сфері на *макрорівні* поіменовані вище вчені відносять: соціальні, економічні, політичні, правові, організаційно-управлінські, ідеологічні, соціально-психологічні, культурно-виховні та ін.

Детермінанти злочинності у військовій сфері *макрорівня*, характерні саме для середовища військових, пов'язані з особливостями їх стосунків щодо проходження та несення військової служби, а також побутових відносин.

Детермінанти злочинності у військовій сфері *індивідуального рівня* пов'язані з детермінуванням певного злочину, що вчинений конкретною особою-військовослужбовцем [1, с. 481].

О.М. Джужа детермінанти злочинності у військовій сфері поділяє на три основні групи: загальні причини злочинності, що залежать від умов життя, виховання, навчання, роботи правопорушників до призову на військову службу; загальні причини злочинності, що специфічно переломлюються через армійські умови життя, побуту і діяльності; та спеціальні (військові) причини та умови, що сприяють вчиненню злочинів військовослужбовцями. Загальні детермінанти злочинності у військовій сфері реалізуються в злочинній поведінці військовослужбовців внаслідок сформованих у них до служби у ЗСУ криміногенних якостей особи [3].

С.М. Чмишенко серед загальних детермінантів злочинності у військовій сфері виділяє: соціальну несправедливість у розподілі в доходах від добування та використання власних національних природних ресурсів; соціальну незахищеність населення; загострення політичної боротьби чи соціальних конфліктів; кризу соціальної культури; особливості сімейного виховання; вплив найближчого оточення та засобів масової інформації; конкретні життєві ситуації, які формують людину з її системою установок та особливостями характеру; несприятливі соціально-економічні умови реформування Збройних Сил [8, с. 26].

До числа факторів, що послабляють дію загальних причин, варто віднести: систему військового, правового і морального виховання; військову організацію життя, побуту, дозвілля та діяльності солдат і сержантів; статутний контроль за діяльністю і поведінкою військовослужбовців; забезпеченість військовослужбовців предметами першої необхідності і т.д.

Друга група детермінантів пов'язана з дією загальних причин злочинності в умовах життя, побуту, дозвілля і діяльності військовослужбовців. Загальні причини злочинності своєрідно реалізуються в умовах армії: одні з них послабляються чи нейтралізуються у військових умовах, інші підсилюються.

До факторів, що підсилюють дію загальних причин злочинності, відносяться: в армії зосереджена молодь у віці 18–25 років, який властива більш висока злочинна активність; військову службу проходять головним чином чоловіки, коефіцієнт злочинності яких у 6–8 разів вище, ніж у жінок; військовослужбовці, що проходять строкову військову службу при екстериторіальному комплектуванні військ, виявляються відірваними від своїх близьких, звичних умов життя, праці, відпочинку, що є соціально-психологічною основою кримінальних мотивацій; поведінка військовослужбовців, їх життя, побут, відпочинок максимально регламентовані, що породжує додаткову внутрішню напругу, яка нерідко знімається шляхом вчинення протиправних вчинків; сфера дії кримінального права в армії ширша, тому що військовослужбовці несуть відповідальність не тільки за загальнокримінальні, але й за військові злочини, питома вага яких у зареєстрованих злочинах в армії становить більше половини і т.д.

Третя група детермінант злочинності у військовій сфері представлена конкретними недоліками в управлінській, організаційній, дисциплінарній і виховній діяльності командирів і начальників. Висока криміногенність окремих недоліків, відхилень і зловживань у будь-якій сфері військової служби обумовлена тим, що все життя, діяльність, побут і відпочинок військовослужбовців суворо регламентовані законами, статутами, інструкціями, наказами уповноважених начальників. [3, с. 63].

Так, дійсно, як показало наше дослідження, злочинній поведінці військовослужбовців сприяють наступні недоліки: аморальна і протиправна поведінка командирів і начальників на службі та в побуті, їх прагнення підтримувати військову дисципліну лише шляхом заборон; ненормальні взаємини у військовому колективі; неналежна боротьба з пияцтвом військовослужбовців і вживанням наркотиків; байдуже ставлення начальників до потреб і запитів підлеглих; безконтрольність, безгосподарність, безкарність, приховування злочинів; побутова невлаштованість; прогалинами в

організації служби військ, дозвілля і відпочинку військовослужбовців та ін. [3, с. 63].

Однією з проблем протидії злочинності у військовій сфері є недосконалість законодавчої бази у цій сфері. Так, незважаючи на підвищену суспільну небезпечність злочинів проти встановленого порядку несення військової служби, санкцією жодної статті, які містяться у розділі XIX Кримінального кодексу України (КК України), додаткові покарання не передбачені. Якщо вчинення злочину військовослужбовцем було пов'язано з його посадою або із зайняттям певною діяльністю суд має право призначити йому додаткове покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю у межах, встановлених ст. 55 КК України.

Додаткове покарання у виді позбавлення військового звання може бути застосовано судом лише до військовослужбовця, який вчинив тяжкий або особливо тяжкий злочин, із наведенням у вироку мотивів призначення цього виду додаткового покарання. [4, с. 20] Позбавлення військового звання у разі вчинення військовослужбовцем злочину невеликої або середньої тяжкості законом не передбачено, незважаючи на той факт, що за період з 2014–2019рр. у ЗСУ було вчинено 8 190 (36,5% від загальної кількості військових злочинів) злочинів середньої тяжкості.

За справедливим твердженням М.С. Туркота зазначені недоліки законодавчого характеру ускладнюють притягнення винних осіб до кримінальної, адміністративної та матеріальної відповідальності, а в деяких випадках тягнуть відміну прийнятих рішень судом або взагалі унеможливають адекватне реагування держави на вчинене військовослужбовцем правопорушення. [5, 57–61; 6, 9–12; 2, 321–340].

Для запобігання злочинам військовослужбовців на загальносоціальному рівні першочергове значення мають державні заходи, спрямовані на нейтралізацію, обмеження сфери й потужності дії базисних, насамперед економічних її причин та умов. Необхідно відновити престиж військової служби, забезпечити реальний професіоналізм військ, відповідність усього особового складу якісно новим вимогам сьогодення. Лише за таких умов можна вирішити завдання загального та спеціального запобігання злочинам у військовій сфері [7, с. 26].

Ми поділяємо позицію М. Туркота про те, що у переважній більшості країн світу проблеми, з якими стикаються військові формування, вирішуються на законодавчому та урядовому рівнях. Лише за допомогою послідовних заходів загальнодержавного характеру, підкріплених розумінням та підтримкою суспільства, можна успішно протидіяти злочинам у військових формуваннях [4, с. 26].

Висновки з цього дослідження. На підставі вищевикладеного можемо зробити висновок, що в сучасних умовах невідкладними заходами протидії злочинності у військовій сфері мають стати:

- відпрацювання доктрини військової безпеки України, виходячи з вимог забезпечення її національної безпеки, з урахуванням внутрішньої та зовнішньополітичної ситуації в країні;
- належне фінансування військової сфери. При цьому фінансуватися мають як заходи, пов'язані із підтриманням бойової готовності військ, так і соціальні програми для військовослужбовців та членів їхніх сімей;
- перехід на комплектування усіх військових формувань та правоохоронних органів, у яких передбачена військова служба, виключно за контрактом. Для цього потрібно створити такі матеріально-технічні та соціально-економічні умови служби цих категорій військовослужбовців, які давали б їм більше можливостей для самореалізації. Варто зазначити, що про необхідність переходу військових формувань на контрактну основу неодноразово висловлювались повноважні представники органів законодавчої та виконавчої влади.
- проведення удосконалення кадрової політики у військовій сфері, яка передбачала б всебічну підготовку офіцерського складу, підвищення вимог до його ділових і моральних якостей.

References:

1. Holina V.V., Holovkin V.M. Kryminolohiia: Zahalna ta Osoblyva chastyny Navchalnyi posibnyk. Kh.: Pravo, 2014. 513 p.
2. Kalman O.H., Koziakov I.M., Kuts V.M., Lyzohub B.V., Miroshnychenko S.S. ta in. Problemy protydii zlochynnosti: pidruch. / za red. prof. Kalmana O.H. Kh.: Novasoft. 2010. 347 p.
3. Kryminolohiia: Navchalnyi posibnyk / Uporiadnyky: Dzhuzha O.M., Vasylevych V.V., Ivanov Yu.F., Opanasenko P.M., Siuravchuk V.H.; za zah. red. O.M. Dzhuzhy. K.: NAVSU, 2004. 200 p.
4. Turkot M.S. Determinanty viiskovoi zlochynnosti. Visnyk Natsionalnoi akademii prokuratury Ukrainy. 2013. № 3. P. 19-23.
5. Turkot M.S. Kryminolohichna kharakterystyka subiekta zlochynu, peredbachenoho statteiu 423 KK Ukrainy. Visnyk prokuratury. 2008. №2. P. 57–61.
6. Turkot M.S. Problemni pytannia pravovoho rehuliuвання pravookhoronnoi diialnosti. Radnyk yustytssii. 2008. №2(8). P. 9–12.

7. Ziabliuk T.V. Motyvatsiia do viiskovo-profesiinoi diialnosti u viiskovosluzhbovtiv viiskovoi sluzhby za kontraktom. Molodizhna viiskova nauka u Kyivskomu natsionalnomu universyteti imeni Tarasa Shevchenka Vseukrainska naukovo-praktychna konferentsiia molodykh vchenykh, adiunktiv, slukhachiv, kursantiv i studentiv / Za zahalnoi redaktsiieiu k.filol.n., profesora heneral-maiora V.V. Balabina 2015 r. P. 26.

8. Chimyshenko S. M. Sotsialnyi zakhyst viiskovosluzhbovtiv. Finansy Ukrainy. 2005. № 11. P. 46–51.

9. Emynov V.E. Prestupnost voennosluzhashchykh: ystorycheskyi, krymynolohycheskyi y sotsyalnopravovoi analiz / V.E. Эмынов, Y.M. Маткевич. М.: Penatu, 1999. 260 p.

Преступность в военной сфере: причины и условия

Шкута Олег Олегович, oleh_shkuta@ukr.net

Херсонский факультет Одесского государственного университета внутренних дел, г. Херсон, Украина

Аннотация. В статье рассматриваются причины и условия возникновения преступности в военной сфере. Авторами обращается внимание на то, что преступность в военной сфере является главным фактором снижения боеспособности армии и ее авторитета, влияет на уровень обеспечения национальной безопасности. В статье обосновано, что основным подходом к разграничению детерминант преступности в военной сфере является определенный период несения службы. Соответственно выделяются: допризывной период, период прохождения срочной (контрактной) службы, период несения службы во время военного конфликта. Каждому из описанных авторами периодов соответствует набор факторов влияющих на возникновение преступных намерений. К данным факторам относятся: социальные, психологические, экономические, организационно-управленческие, информационные и т.д.

К числу условий, которые противостоят распространению преступности в военной сфере авторами относится: система военного, правового и морального воспитания, надлежащая организация жизни, быта и отдыха военнослужащих, контроль за употреблением алкогольных и наркотических веществ. К направлениям противодействия развитию преступности в военной сфере авторы относят: отработку доктрины военной безопасности Украины с учетом внутренней и внешней политической ситуации; надлежащее финансирование сферы обороны; переход на контрактное несение службы; усовершенствование кадровой политики.

Ключевые слова: военная сфера, военнослужащие, преступления в военной сфере, противодействие преступности.

Centre for European Reforms Studies a.s.b.l.
(Grand Duchy of Luxembourg)

European Reforms Bulletin
scientific peer-reviewed journal

2020
No. 2

Passed for printing 11.05.2020. Appearance 15.05.2020.
Typeface Times New Roman. Circulation 100 copies.

Design, computer page positioning, layout: **Centre for European Reforms Studies, a.s.b.l. Grand Duchy of Luxembourg**
All the articles are published in author's edition. Publishing institution: **Centre for European Reforms Studies, a.s.b.l. Grand Duchy of Luxembourg** (Registre de commerce et des sociétés, Luxembourg, F 10.340, siège social: L-1541 Luxembourg, 36, boulevard de la Fraternité),
+352661261668, e-mail: bulletin@email.lu, <http://cers.eu.pn/bulletin.html>